

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 9. An relationes, seu proprietates personarum diuinarum sint
perfectiones, & quales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

mirabilem, ineffabilem, & Dei singulariter propriam ratione sua infinitatis excellentissima & illimitationis, propter quam potest esse vnum & multa, nec limitatur seu terminatur (sicā hypostasi & persona) illa, inquam, mirabilem identitatem extendit ad res quolibet creatas, etiam vilissimas. Nulla enim earum est, quae non possit simul modos repugnantes habere in diuersis locis, atque ita esse vnā: multiplex realiter, simul & separatim. Vna quoad substantiam: multiplex quoad modos: vt decent aduersarii de cera eadem tribus in locis posita: in vno, triangulari: in altero, rotunda: & in tertio, quadrata. Quin etiam aliqua naturaliter & sine miraculo possunt simul habere plures modos impossibiles, adeoque possent naturaliter esse vnum & multa realiter. Vt eadē anima rationalis quando in altera manu ascendit, & eodem tempore in altera descendit, & simul in capite mouetur circulariter: vel quando in membris diuersis corporis, habet diuersas figuras suae praesentiae localis, impossibile in eodem loco.

Adde praeterea, quod licet modi impossibiles eiusdem rei distinguerentur inter se realiter: maior tamen & solidior distinctio admittenda esset inter personas diuinas. Tum quia absurdum est, & inauditum, dicere tres personas diuinas non plus distingui inter se, quam Christum in Eucharistia positum in tribus hostiis: in vna rotundē, in altera quadratē, in tertia triangulariter. Tum etiam quia in diuinis est vera & realis productio: at modi puri & simplices non producantur: iuxta doctrinam eorum qui de illis melius & magis cohaerenter philosophantur. Alioquin quando res aliqua seipsam modificat, produceret modum suum: atque ita distingueretur realiter ab illo. Productio enim realis infert necessariō realem distinctionem: alioquin in diuinis non esset ratio cur persona producta & procedens distingueretur realiter, vt alibi ostendimus, & expresse docent Concilia Toleran. xi Florent. & sancti Patres locis relatis à Didaco Ruio disp. 9. sect. 5.

Denique quod tertia propositio incidat imprudenter in illud idem quod male in aliis reprehendit: probatur, quia reprehendit in aliis, quod sic distinguant: Quae sunt eadem vni tertio, sunt eadem inter se, in illo tertio, concedo: vel, si sunt eadem illi ad quae scripto & conuertibiliter, siue in tota sua virtuali vniuersalitate, concedo. Secus nego. Ipsa verò sic distinguit: Si sunt eadem vni tertio simpliciter, concedo. Si tantum vt taliter & taliter se habenti, nego. vel, Quae sunt eadem vni tertio, sunt eadem res, id est, non sunt distinctae res: concedo. non sunt distincti modi, nego. Quasi verò modus huius respondendi magis tollat difficultatem & repugnantiam apparentem, minusque petat principium, aut euertat sensum praedicti axiomatis. Nam, per aduersarios, modus illi sunt ipsamet res, neque ab illa distinguuntur à parte

rei, ac ne quidem ratione iuxta Apos. Nominales quos modò impugnamus. Ergo dicere quod sunt distincti modi, & non sunt distinctae res, est dicere quod est & non est distinctio secundum idem: quod quae personae sunt res, vt essentiae, & non sunt idem vt modi: cum tamen modi illi nihil sint aliud re & ratione, quam ipsa essentia. Item si nostra distinctio petit principium vel euertit sensum axiomatis: non minus petitur principium, vel euertitur sensus axiomatis, cum dicitur, Quae sunt eadem vni tertio simpliciter, sunt eadem inter se: Non autem sunt eadem solum vni tertio, vt aliter & aliter se habenti. Nam vis axiomatis in eo videtur consistere, vt probet esse eadem inter se, ex eo quod sunt eadem cum tertio. Nimirum quia impossibile apparet, non esse eadem inter se, si sunt eadem cum tertio. Et respondetur esse eadem illi, non simpliciter, sed vt taliter & taliter se habenti. Cum tamen essentia, vt taliter & taliter se habens, nec re, nec ratione differat ab essentia simpliciter. Ac proinde esset idem cum essentia, vt taliter se habente, sit idem re & ratione, & esse idem cum essentia simpliciter.

Adde quod falsum est personas diuinas non esse idem cum essentia simpliciter, quia liber est etiam esse simpliciter Deus. Et ex Lateran. cap. Damianus, quae libet trium personarum est illa res, videlicet substantia, essentia, siue natura diuina. Vbi not. Concilium dicere simpliciter & absolute quamlibet personam esse essentiam: cui propositioni Concilij contradicit ista aduersariorum, Persona non est essentia nisi vt taliter se habens. Si cum non est essentia nisi vt taliter se habens, falsum est dicere simpliciter & sine tali addito, quod sit essentia. Et tamen id Concilium asserit.

Idem dico de altero respondendi modo, quod sunt eadem res, sed non sunt idem modus: siue quod non sunt distinctae res, sed tamen sunt distincti modi. Cum enim modi, per illos, nec re, nec ratione distinguantur ab essentia: quomodo distinguuntur modi, cum non distinguatur essentia? Et quomodo non recte infertur esse idem omni modo inter se, quo essentia est idem cum modis: ac proinde personas non differre vt modos, aut per modos: cum non differant in essentia, cumque modi sunt penitus idem re & ratione, nulloque pacto ab ea distinguuntur? Adde esse falsum, & contra doctrinam Patrum & torrentem Theologorum, dicere tres personas diuinas non distingui vt tres res relatiuas, vt ostendimus sect. 12.

SECTIO IX.

An relationes, seu proprietates personales sint perfectiones, & quales?

Dico primò, Relationes seu proprietates personales, secundum id quod re-

Tertia propositio enunciam sententia non sibi consistat.

laris & inimitabilis à creaturis. Antecedens quoad primam partem de laude & adoratione, patet ex Symbolo Athanasij: *unitatem in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremus*: & ex verbis Ecclesie in præfatione Missæ de sanctissima Trinitate, *Et essentia unitas, & in personis proprietates, & in maiestate adoretur æqualitas, quam laudant Angeli atque Archangeli, & Throni quoque & Seraphim, qui non cessant clamare quotidie una voce dicentes, sanctus, sanctus, sanctus &c.* Plura ad idem confirmandum ex sexta Synodo actione XI. Nicæna secundæ actione 3. Dionysio, Athanasio & Basilio, vide apud Didacum Ruis disp. 29. Sect. 6. num. 12. & tribus sequentibus. Quoad secundam verò partem de amore, probatur quia non est dubium, quin Deus sibi complaceat in eo quod est unus in personis, quoddamque Pater Filium generat per fecunditatem intelligentiæ, & ambo spirant Spiritum sanctum per fecunditatem actus voluntatis. Confirmatur ex illis Dei verbis Matth. 3. *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Nam præcipuum obiectum illius complacentiæ erat, quod humanitas Christi esset unita hypostasi Verbi ævni, ex qua summam amabilitatem trahebat. Propter quam etiam digna erat adoratione, & æquali honore cum Deo, tanquam una de personis sanctæ & adorandæ Trinitatis. Consentunt in hæc conclusionem Suar. lib. 3. cap. 9. num. 15. Vasq. disp. 122. cap. 2. Ruis disp. 29. & 30. & plures alij quos isti citant.

97.
Relationes
diutarum
personarum
non sunt
perfectio-
nes simpliciter
simplices

Dico secundò relationes, seu proprietates personarum diutarum non esse perfectiones simpliciter simplices. Quam assertionem puo manifestam esse supposita & bene intellecta definitione perfectionis simpliciter simplicis, sumpta ex Anselmo, Quæ melior ipsa, quàm non ipsa, aut qualibet alia incompossibilis cum ipsa, cuilibet enti ens est: id est, quæ non repugnat vti alteri meliori aut æque bonæ in quolibet ente singulari, spectato iuxta rationem entis, & non iuxta propriam rationem specificam. Ita nimirum si ens habens talem perfectionem sit melius, & perfectius quolibet eam non habente. Quo supposito sic argumentor: Proprietates personarum diutarum repugnant alteri æque bonæ, in aliquo ente, nempe in aliquo supposito diuino. Paternitas enim repugnat filiationi, & spiratio æterna spirationi passivæ æque bonæ ac perfectæ: neque enim est melius esse Patrem, quàm esse Filium; aut esse spiratorem, quàm esse spiritum. Atqui perfectio simpliciter simplex non repugnat alteri æque bonæ. Ergo non sunt perfectio simpliciter simplices.

Dixi assertionem esse manifestam supposita & bene intellecta definitione perfectionis simpliciter simplicis, ab An-

Impugnatio
contra.

selmo tradita & communiter recepta: *ita legitur*. Nam contra illam peccare arbitror, & de nomine litigare, aut potius de significatis illi voluntarie per ipsos impositis, eos omnes qui dissentiant à proposita conclusione. Et qui dicitur præcisum conceptum substantiæ diuinæ disunctivè, esse perfectionem simpliciter simplicem; aut conceptum cõsumum & univocum personæ diuinæ abstractum à tribus personis diuinis: quia est melius cuilibet enti, et ens est, habere aliquam substantiam diuinam, quàm non habere. Et enim definitio perfectionis simpliciter simplicis superius tradita, debet intelligi de perfectione una & determinata: non autem de disuncto ex multis: tum quia disunctum proprie non est perfectio, sed perfectiones disunctivè significatæ aut conceptæ. Tum etiam quia sequeretur, hæc disuncta esse perfectiones simpliciter simplices: esse Deum, aut esse creaturam, & substantiam aut accidens, esse spiritum aut corpus. Quæ & similia sunt absurda & inaudita. Idemque dico de conceptu confuso & univoco personæ, abstracto à tribus personis diuinis. Qui conceptus non est una perfectio realiter, sed tres confusè per modum unius, imperfectæque conceptæ & significatæ hac voce, *Persona*. Neque verò conceptus confusi & univoci censeri debent esse perfectio simplex: vel secundum se propter rationem iam allatam: vel etiam secundum singularia à quibus abstrahuntur, nisi secundum illa, aut secundum illud eorum, quod huiusmodi est, ut sit melius ipsum, quàm non ipsum, aut quodlibet aliud incompatible cum ipso cuilibet enti ut ens est.

Peccant similiter qui dicunt proprietates personales esse perfectiones simpliciter simplices comparatas ad Deum, vel ad essentiam diuinam, cui non sunt incompossibiles, & cui melius est esse Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, quàm non esse. Quamvis enim tres relationes personales conveniant simul essentia diuinæ, sintque illi meliores, quàm quilibet incompossibile cum illis: non tamè sunt tres simul una perfectio simplex, nec quælibet singillatim, stando definitioni supra datæ perfectionis simpliciter simplicis, & vero eius sensui: Quæ scilicet est melior ipsa, quàm non ipsa, aut incompossibilis cum ipsa, cuilibet enti quæ ens est indivisibiliter sumpto & singulari. Licet enim paternitas sit melior essentia & Deo: non tamen est melior cuilibet enti quæ ens est: quia non est melior Filio, quàm filiatio cum ipsa incompossibilis. Tres quoque relationes simul sumptæ non sunt una perfectio simplex: tum quia non sunt una perfectio individua, sed tres: definitio autem perfectionis simplicis, est rei unius & individua, quæ melior ipsa cuilibet enti &c. Tum deinde quia impossibile est, ut tres simul conveniant cuilibet enti quæ ens est, sintque illi meliores quàm non ipsa, aut

quàm aliâ impossibiles. Est enim impossibile ut concipiant Patri, vel Filio, vel Spiritui Sancto, sintque meliores cuiuslibet illorū ut ens est. Ita scilicet ut Patri, quatenus ens est, melius sit esse simul intrinsicè Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, quàm esse Patrem tantum distinctum realiter à Filio, & à Spiritu sancto.

100. Peccant tertio, qui dicunt relationes diuinas, etiam prout comparatas ad singulas personas, esse perfectiones simplices, si intelligatur illud esse perfectionem simplicem, quod est melius habere, quàm non habere. Habere, inquam quocunque modo, siue tanquam intrinsicè constituens, aut aliter efficiens formaliter, siue tanquam possessum aut extrinsecè pertinet ad se. Quilibet autem persona diuina licet non constituitur intrinsicè relationibus sibi oppositis: illas tamen habet alio modo tanquam ad se pertinentes. Nam per circuminfectionem quæcunque sunt in vna persona, sunt alterius, iuxta illud Christi Ioan. 16. *Omnia que habet Pater, mea sunt.* & Ioan. 17. *Omnia mea tua sunt, & tua mea sunt.* Sicut enim fructus ab arbore pendens, ad arborem pertinet tanquam illius ornamentum: sic & multo magis Filius pertinet ad Patrem æternum, & Spiritus sanctus ad spiratorem. Ac vice versa, Pater pertinet ad Filium, & spirator ad Spiritum sanctum, tanquam illius principium. Et quicquid est vnius personæ proprium, est alterius, quia ad alteram est id quod est. Peccant, inquam, eo quod malè explicant, per, habere quomodo, inque, id quod dicitur in definitione perfectionis simpliciter simplicis, *que melior ipsa quàm non ipsa &c. cuiuslibet enti ut ens est.* Verus enim sensus horum verborum est, quæ melior ipsa est supple; cuiuslibet enti, in quo scilicet est, aut illud ipsum est per identitatem. Vallem. Ut declarat auctor istius definitionis S. Anselmus in Monolog. cap. 14. cum addit paulò post: *Melius autè est in aliquo non ipsum, quàm ipsum: ut non aurum quàm aurum. Nà melius est homini non esse aurum, quàm esse aurum: quamuis forsitan melius esset alicui aurum esse, quàm non aurum esse, ut plumbo.* Et sæpius eodem capite repetit perfectionem simplicem esse illam quæ est melior quàm ipsius oppositum, ut sapiens, quàm non sapiens, aut quæ in aliquo melior est, quàm impossibilis cum illo, spectato scilicet ut ens est.

SECTIO X.

Soluntur argumenta contrariarum opinionum.

101. **C**ontra doctrinam traditam sectione præcedenti sentiunt non pauci. Quorum aliqui contendunt relationes personarum diuinarum non esse perfectio-

nes, ut Scotus Quodlibeto 5. articulo 1. & 2. Caietan. 1. p. q. 28 art. 2. circa solutionem tertij. Molin. quæst. 3. art. 7. disp. 2. §. secundo, & est argumentum ad hominem: Bellarm. lib. 2. de Christo cap. 12. Becan. cap. 2. de Trin. q. 6. conclus. 2. Alij ex opposito contendunt esse perfectiones simpliciter simplices, ut Maior in 1. dist. 33. & 34. quæst. vnica prope finem. S. *Ad aliud dicitur*: Valentia in controuersijs lib. 2. de Trinit. cap. 12. Vasq. disp. 122. cap. 4. & Ruys disp. 30. sect. 9. num. 5. Sed isti nihil opponunt quod solum supra non sit.

Alicum argumenta hæc præcipue esse possunt. Primo, quia alioquin essent in Deo plures perfectiones diuersæ realiter. At qui perfectio diuina, ut pote suprema, est vnica. Ideoque Patres vitant nomen plurale, quando loquuntur de perfectione Dei. Secundo, sequeretur in vna personarum diuinarum perfectionem aliquam esse, quæ non esset in alia. Ex quo sequeretur personam illam esse imperfectam; quippe carentem perfectione aliqua, & quidem valde magna. Tertio, sequeretur plus esse perfectionis in tribus personis simul sumptis, quàm in vna, contra communem sensum fidelium, & contra illud Augustini lib. 6. de Trin. cap. 8. *Tantus est solus Pater, vel solus Filius, vel solus Spiritus sanctus; quantus est Pater, Filius, & spiritus sanctus.* Quarto, si proprietates illæ essent perfectiones: essent infinitæ, & vna contineret aliâ. Quinto, sequeretur vnam personam esse alia perfectiorem: quia perfectiones illæ essent veluti speciem diuersæ: & idè inæquales: species enim sunt sicut numeri. Atque ita illa saltem quæ est omnium perfectissima, esset perfectio simpliciter simplex.

Ad primum Respondeo esse in Deo plures realiter perfectiones relatiuas, vnicam absolutam: eodemque sensu inæquales esse Patres, quorum plurimi agnoscunt in Deo plures substantias; & plures res: ut Anselm. lib. de Incarn. Verbi, cap. 3. *videlicet nomen Christianum id non conuenit: & D. August. lib. 1. de doct. Christ. cap. 5. & Hilar. lib. 7. de Trinit. multò post medium.* Quæ tamen malè à quibusdam citatur in eandem sententiam lib. de Synodis, post duodecimum Anathematismos Orientalium, quasi ibi affirmet nomina Patris, & Filij, & Spiritus sancti, non simpliciter, neque otiosa proponi, sed significare diuenter propriam vniuscuiusque nominatam substantiam, & ordinem, & gloriam: ut sint quidem per substantiam tria, per consonantiam verò vnum. Malè inquam, citantur verba illa, ut propria Hilarij, cum ab ipso tantum referatur ex expositione fidei Synodi cuiusdam Antiochena, ab ipsoque representantur paulò post.

Sicut autem dicuntur tres substantiæ, & tres res: ita etiam tres entitates relatiue dici possunt, tres vnitates, tres bonitates, tres quidditates, tres existentia, tres durationes,

102. Refellitur qui dicunt relationes diuinas non esse perfectiones.

103. Sicut in Deo plures realiter perfectiones.